

Гончаров М. В., аспірант кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права
Університет державної фіскальної служби України

ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день забезпечення інформаційної безпеки в Україні полягає у здатності нашої країни захищати національні економічні інтереси від зовнішніх і внутрішніх загроз, а також спроможності національної економіки зберігати й поновлювати процес суспільного відтворення.

Необхідною умовою розвитку сучасного суспільства є високий рівень інформаційної безпеки. Військова агресія щодо України призвела до необхідності в терміновому перегляді стратегічних засад, наукових поглядів на яких ґрунтувалася система інформаційної безпеки не лише нашої держави, а й європейських країн.

Мета даної роботи – розглянути тенденції наукових поглядів у сфері інформаційної безпеки України.

С. С. Єсімов вказує, що суть інституту інформаційної безпеки в системі інформаційного права полягає в здійсненні правових, організаційних, технічних заходів, що забезпечують безпеку всіх складових інформаційно-комунікаційного комплексу держави, системи інформаційних ресурсів, інформаційно-комунікаційної інфраструктури, науково-технічного та виробничого комплексу інформаційної індустрії, ринку інформаційної продукції та послуг, системи масової інформаційної освіти, просвіти та підготовки професійних кадрів для інформаційної сфери. окремих організацій та кожної людини [3, с. 75].

Водночас, під інформаційною безпекою доцільно розуміти сукупність суспільних відносин, що складаються в процесі захисту

конституційних прав і свобод від внутрішніх і зовнішніх загроз в інформаційній сфері.

При цьому слід вказати на те, що важливою ознакою інформаційної безпеки, як вважає Н. С. Мороз, є її динамічність, оскільки вона, в широкому сенсі, являє собою забезпечення стабільності та розвитку інформаційної сфери, яка постійно змінюється через різноманіття потреб учасників інформаційних відносин [6, с. 136].

Інформаційна безпека, за визначенням Б. О. Кормича, виступає як захищеність встановлених законом правил, за якими відбуваються інформаційні процеси в державі, що забезпечують гарантовані Конституцією умови існування і розвитку людини, всього суспільства та держави [5, с. 89].

Інформаційна безпека України, на думку І. Громико, Т. Саханчук, – це захищеність державних інтересів, за якої забезпечується запобігання, виявлення і нейтралізація внутрішніх та зовнішніх інформаційних загроз, збереження інформаційного суверенітету держави і безпечний розвиток міжнародного інформаційного співробітництва [1, с. 130–134].

В. С. Цимбалюк характеризує інформаційну безпеку як стан інформації, в якому забезпечується збереження визначених політикою безпеки властивостей інформації [8, с. 204].

Р. А. Калюжний вважає, що інформаційна безпека – це вид суспільних інформаційних правовідносин щодо створення, підтримки, охорони та захисту бажаних для людини, суспільства і держави безпечних умов життєдіяльності [4, с. 234–244].

Водночас С. Ф. Гуцу пропонує розглядати інформаційну безпеку як стан захищеності потреб в інформації особи, суспільства й держави, при якому забезпечується їхнє існування та прогресивний розвиток незалежно від наявності внутрішніх і зовнішніх інформаційних загроз [2, с. 35].

Як підсумок, Л. С. Харченко зазначає, що інформаційна безпека – це складова національної безпеки, процес управління загрозами та

небезпеками державними і недержавними інституціями, окремими громадянами, за якого забезпечується інформаційний суверенітет України [7, с. 65].

У більшості наукових праць з питань інформаційної безпеки здебільшого розглядаються суто технічні питання захисту інформації: захист інформаційно-телекомунікаційних систем, каналів передачі інформації, доступ до інформації, розробка засобів захисту баз даних, захист від витоку інформації тощо.

Інформаційна безпека забезпечується проведенням єдиної державної політики національної безпеки в інформаційній сфері, системою заходів економічного, політичного й організаційного характеру, адекватних загрозам та небезпекам національних інтересів особи, суспільства та держави в інформаційній сфері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Громико І., Саханчук Т. Державна домінантність визначення інформаційної безпеки України в умовах протидії загрозам // Право України. 2008. № 8. С. 130–134.

2. Гуцу С. Ф. Правові основи інформаційної діяльності: навч. посібник. Х.: «Нац. Аерокосм. Ун-т «Харк. авіац. ін.-т», 2009. 48 с.

3. Єсімов С. С. Шляхи удосконалення нормативно-правового регулювання в сфері інформаційної безпеки. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2013. Вип. 11. С. 73–76.

4. Калюжний Р. А. Інформаційне право України: концептуальні основи формування // Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України. №3(6). 2001. С. 234–244.

5. Кормич Б. А. Інформаційна безпека : організаційно-правові основи : навчальний посібник. К. : Кондор, 2004. 382 с.

6. Мороз Н. С. Сутність інформації в контексті загальних принципів інформаційної безпеки. Вісник Національного університету «Львівська

політехніка». Юридичні науки. 2016. № 845. С. 137–142.

7. Харченко Л. С., Ліпкан В. А., Логінов О. В. Інформаційна безпека України: глосарій / заг. ред. Р. А. Калюжний. Київ: «Текст», 2004. 134 с.

8. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики) : монографія. Київ: Освіта України, 2010. 388 с.